

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe. po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 520, pol leta 260.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Politično društvo „Edinost“

vabi na

XXXIII. redni občni zbor

ki se bo vršil v nedeljo

dne 8. novembra t. l.

ob 10. uri dopoldne

v Sokolovi dvorani.

s sledečim vsporedom:

1. Pozdrav predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev odbora.
5. Slučajnosti.

ODBOR.

BRZOJAVNE VESTI

Cesarjev dar.

DUNAJ 5. Cesar je iz lastnih sredstev podelil pogorelcem v Baš-Carsiji v Sarajevu 10.000 K.

Cesar Viljem v Eckartsau u.

Eckartsau 5. Cesar Viljem in nadvojvoda Fran Ferdinand sta se danes dopoldne odpeljala na lov. Povrneta se še le zvečer. Vreme je precej mrzlo, za lov vendar ugodno.

DUNAJ 5. „Fremdenblatt“ poroča, da sta si cesar Viljem in cesar Fran Josip še sinoči po prihodu nemškega cesarja v Eckartsau izmenjala prisrčne pozdravne brzojavke.

Grški kralj na Dunaju.

DUNAJ 5. Grški kralj Jurij je danes dopoldne obiskal tukaj bivačice člene cesarske hiše. Popoldne bo pri cesarju v Schönbrunnu rodbinski obed, katerega se udeležijo tudi grški kralj.

DUNAJ 5. Po obedu se je grški kralj poslovil od cesarja in členov cesarske rodbine ter se iz Schönbrunna odpeljal v hotel, kjer ostane v najstrožjem inkognito še 5 ali 6 dni. Kralj je podelil drugemu višemu dvorniku knezu Montenuovo in ministru za unanje stvari baronu Aehrenthalu veliki križ Zvezdčarjevega reda.

Dementi.

DUNAJ 5. Poročilo „Budapester Corr.“ da se donavska fotila pod iz Petrovaradina v Zemun, da tamkaj nadaljuje svoje vaje, je kakor smo izvedeli, brez vsake podlage.

Nemški državni zbor.

BEROLIN 5. Konvent senjorov državnega zbora, ki se je danes pred pričetkom seje sestel na kratko posvetovanje, je sklenil, da se ima v tem tednu razpravljati v sejah le o malih stvareh. Interpelacije o političnem položaju pridejo na dnevni red v ponedeljek ali torek.

Gozd o ognju.

BUDIMPEŠTA 5. Iz Satmara javljajo, da je v bližini prišel goreti gozd. Doslej je zgorelo 3000 oralov. Ognja niso mogli še lokalizirati.

PODLISTEK.

Minulo je in ne povrne se...*)

iz mojih spominov.

Bilo je toplega poletnega dne. Vroče je pripekalo sonce in nikjer ni bilo najmanjše sčepice, ki bi blažila neznošno soparico ter osvetožala ljudstvo, ki se je trudno vlačilo po prašnih ulicah skopljanskih. Tožno sem sedel v sobi ter gledal tja v daljavo na Ljuboten, ki se je belil že v snegu. Poletel bi tja k njemu, da se izognem prašini ter pobegnem pred strahoto, ki me obdaja že toliko let. Še zelo mlad stopil sem bil v borbo; pripadal sem srbski revolucionarni organizaciji ter s tem zagazil v vse tiste strahote, ki so tvorile narodno življenje pod starim režimom. Kamorkoli sem se oziral, povsod sem videl preganjanje, medsebojno mržnjo in jok. Vsi moški bili so — hočeš-nočeš — v borbi, vzdihovali po ječah in ginevali. Od vseh strani je bilo čuti le strah in grozoto. Tam so zažgali selo, tam ubili mirne delavce na polji, tam zopet oplenili ves okoliš. Ustalo je bilo vse proti vsemu, ne da bi našla duša odmor v tem obtem metazu in nezaslišani grozi. Leto za leto čul sem iste tožbe, isto

*) Te črtice so prevedene iz srbsčine, po časopisu „Vardar“, izhajajočem v Skoplju v Makedoniji, in utegnejo ugajati našim čitateljem.

† Predsednik kubanske republike.

ST. JAGO DE KUBA 5. Umrli je prvi predsednik kubanske republike, Estrada Palma.

Potres.

PLAUEN 5. Včeraj ob 8 in tri četrt zvečer je bil zopet po vsem Vogtlandu izredno močan potresni sunek, ki je silno vznemiril prebivalstvo. Po noči je bilo več potresnih sunkov, ki so pa bili slabši.

Budimpešta 5. Finančni odsek posl. zbornice je razpravljal proračun ministerstva za poljedelstvo.

Deželnozborske volitve v Istri.

KLANEC 5. Prof. Mandić dobil 80 nadučitelj Valentič 76, Šiškovič 2, Metlika 2 glasa.

BUZET 5. Učitelj poljedelstva Sancin dobil 1278, župnik Červar 1276 glasov. Protivnih glasov ni bilo.

VOLOSKO 5. Prof. Mandić in dr. Červar izvoljena skoraj enoglasno.

PULA 5. Župnik Luka Kirac izvoljen enoglasno, dr. Zuccon z 200 glasovi večine.

DOGODKI NA BALKANU.

Ponovni glasovi o vojni.

Javno mnenje je zopet vznemirjeno, ker z Balkana ne prihajajo posebno tolažilne vesti.

Vojna, vojna vojna! — Srbi kriče „vojna“! kakor se kliče v svate.

Med tem se gore in polja pripravljajo, da jih pokrije beli sneg, reke pa porspešujejo svoj tek, ker se jim površina skoro okristala. Skoro pritisne črna zima, na katero — zdi se — Srbi mnogo računajo.

A evropska diplomacija? Kdaj se sestane ta balkanska konferenca? To sta važni vprašanji, ker v njima leži ultimatum Srbov. Ti so namreč tudi uradno stokrat opetovali, da bodo mirno čakali najdalje do konference, in če ne bo nič iz nje, da preidejo sami v akcijo.

Mej tem pa preživljamo v monarhiji oestro minjstersko krizo, ki ni več odvisna od novih ali starih ljudi, ampak od sistema, ki se mora spremeniti. V Avstriji se že sedaj bje borba med Slovanstvom in Germanstvom, in ni jej ravno treba še vojne na Balkanu.

V Nemčiji je državni kancelar Bülow smrtno blamiran, a njegov gospodar cesar Viljem II. je kompromitiral vero v nemško politiko.

Pa tudi v Rusiji sami se oglašajo velika graja proti Izvoljskemu, ki da se je praznih rok povrnil iz Londona. Angleška vlada je rekla namreč Izvoljskemu glede odpreta Dardanela, da ona ne bi bila temu nasprotna, a da je nepravilno na to — angleško javno mnenje. Rusi porabljajo to priliko za napade na vso rusko diplomacijo, ki diše nemškim duhom in ki ni dorasla velikim nalogom slovanofilstva.

In v tem splošnem metežu nahajamo tudi srbsko vprašanje. To se ne smatra več kakor samostojno balkansko vprašanje, ki more zanimati jedino Balkance, ampak je produkt navskrižnosti in interese Evrope.

Mislite si Srbe kakor nekako gorjačo, ki bi jo hotela vzeti sedaj v roke Nemčija, da namaze Anglijo, potem pa zopet ta, da nabije prvo.

plakanje, iste želje za osveto. Obrazi okoli mene obupani, ki se jim je tudi na smehljajih poznalo, da jim smeh ne prihaja iz srca. In jaz bi bil rad pobegnil, tam na Ljuboten, v ono snežino, do katere ne prihajajo vse te krivice, vse te groze in strahote ljudske.

Bilo je predpoludne, ko mi je sluga naznanil, da čakata na me dva seljaka. Šel sem in našel strica Veljka, svojega dobrega poznanca in vrednega sodelavca na narodnem polju. Poleg njega je stal njegov sosed, istakotko ugleden naš človek. Oba sta bila iz sela B., v neposredni bližini Skoplja. Eden kakor drugi siromak, kakor vse njihovo selo. Obekli sta njima bili polni krp in prahu, skozi opanke so jima gledali prsti, a okoli glave sta imela ovita peškirja (robca). Obraza polna znoja, na katerem se je nabralo toliko prahu, da ju je bilo možno komaj spoznati.

Ubili so ju! me je vsprejel Veljko. Koga? sem vprašal povsem hladno, ker sem ta vsklik čul skoro vsaki dan.

Mojega Jovana in Stojanovega Pavla, — je odgovoril Veljko, ter vzdihnil.

Ta vest me je ipak pretresla, da-si je povsem sličila vestem, ki sem jih bil navajen čuti.

Poznal sem Veljketovega sinu Jovana in Stojanovega brata Pavla. Bila sta mlada, resna človeka, dika svojega sela in vse okolice.

A kedo ju je ubil? sem vprašal.

A Srbom sedaj ne gre za to, da bodo igrači v tujih rokah, ampak jim gre za kožo, ki bi jo hoteli drugi odreti in razdeliti.

Ako motrimo položaj s te strani, pridemo do uverjenja, da niso ravno fantastični tisti glasovi, ki pravijo, da bi prve snegove na Balkanu mogla okopniti vroča kri.

Jadranska železnica.

Iz Prizrena poročajo: Teh dni je že v drugi prišel v Skader beligradski francoski odposlanec Desios. a z njim je prišel tudi člen ruskega državnega sveta Bohmotjev. Ta pot je v zvezi z Jadransko železnico. Ruski odposlanec je obšel del črnogorske meje.

Balkanska konferenca se sestane v Italiji?

Z Dunaja poročajo: Glasom informacij iz dobro obveščenih krogov se balkanska konferenca ne snide pred mesecem januarjem. Bržkone se snide v Italiji, da se da s tem priznanje Italiji na nje koncilijantnem vedenju.

Pogajanja Turčije z Bolgarijo in Avstro-Ogrsko.

Pogajanja Turčije z bolgarskim odposlanstvom se vrše sedaj le z finančijelne strani vprašanja. Turčija zahteva baje 200 mil. turških lir, ki se določijo za javni dolg. Ti finančijelni dogovori in določitev političnega razmerja med Bolgarsko in Turčijo pa se predlože konferenci, kjer naj jih potrde zastopniki vlasti. Ako se Bolgarska pokaže odjenljivo, je Turčija baje pripravljena skleniti zvezo z Bolgarsko.

Pogajanja z Avstro-Ogrsko so glasom neke vesti napredovala toliko, da pride, ako ne nastanejo kake ovire, že v ponedeljek avstro-ogrski komisija v Carigrad. V nasprotju s to vestjo pa javljajo z Dunaja, da tam ni znano o odhodu kake komisije v Carigrad v srho nadaljevanja pogajanj.

IZ SRBIJE.

Srbska vlada pomirja javno mnenje.

BELIGRAD 5. Vseled resnih opominov avstroogrškega odposlanca ter prijateljskih nasvetov zastopnikov vseh ostalih velesil se je vladi posrečilo pomiriti javno mnenje. Prva posledica tega je, da so umaknjene bojkotne straže izpred prodajalnic avstroogrških trgovcev, ki so jih doslej tvorili vseučilišni slušatelji. Občinstvo sme svobodno pohajati doslej bojkotirane prodajalnice. Uredništva (so pozvana, naj več ne napadajo cesarja Frana Jožefa, sicer se jih bo zaplenilo.

ČRNOGORA.

Črnogorska misija v Londonu.

Iz Londona poročajo: Tukaj pričakujejo v najkrajšem času črnogorsko misijo, ki se bo posvetovala z državnim tajnikom Grey-om.

IZ TURČIJE.

CARIGRAD 5. Privatno poročilo bolgarske brz. agenture, da je bil Šefket paša, poveljnik druge divizije, ki je pripadala Jildizovi posadki, radi neke vojaške zarote aretiran, ni resnično. Veliki vezir je pa istega pozval, naj odstopi. Sultan se pa brani odpušiti Šefket pašo.

CARIGRAD 5. Odborovo glasilo „Šuraj Ummet“ polemizira z „Jeni Gazeto“ in zagovarja ne le sporazumjenje z Bolgarsko, marveč tudi z Avstro-Ogrsko. List prihaja pa do zaključka, da ni smeti iskati zavetišča

Arnavti, je odvrnil Stojan.

Kedaj, kje, sem vprašal, ne znajoč ni sam kaj govorim, samo da nekaj rečem.

Pod selom pred nama. Pribežala sva naravnost sem, da ti to poveva ter vprašava, kaj nama je storiti? Pustila sva ju na mestu, kjer sta bila ubita.

Nista plakala. Izgledala sta kakor navadno. Ista skrunjena obraza, ista obupana pogleda, kakoršne sem poznal na njima že leta in leta. Z ničemer nista pokazala nikake posebne žalosti, pa tudi nikake posebne mržnje proti ubijalcem. Vsaki od njiju je na isti način že izgubil kakega svojega bližnjega ali daljnega sorodnika, a vsaki je pričakoval vsaki dan enake smrti za-se ali svojce. Videl sem jima je povsem naravno, da sta jima poginila sin in brat, in prišla sta me samo vprašat, kaj hočeta? Ubili trupli sta pustila na mestu, zunaj sela, dokler pride oblast, da konstatuje ubojstvo ter zapre kakega — nedolžnega, ker pravih ubijalcev se ne sme niti dotakniti.

Pripovedala sta mi dogodek povsem mirno. Arnavti iz bližnjih sel jih stalno napadajo in pobili so jim v zadnjih letih preko dvajset ljudi. Napadajo jih, ker selo B. baje skrivaj arbske čete in ker se nahaja v selu — po mnenju Arnavtov — nekaj pušek. Sami oboroženi od pete do glave, so Arnavti kar besneli ob misli, da skrivaj raja v svojih hišah orožje. In v neprestanem strahu

za pogodbami, marveč da je treba imeti nabrušen meč in pripravljene puške. Polemika „Jeni Gazete“ in „Šuraj Ummeta“ izvira iz dveh struj v ministerskem svetu, od katerih pripisuje prva glavno važnost sporazumu z Avstro-Ogrsko, druga sporazumu z Bolgarsko.

Albanci in ustava.

Iz Skadra poročajo: Katoliški Albanci v hribih še vedno ne umevajo ustave, da katero so sicer prisegli. Oni menijo, da je to čisto osebna albanska stvar. Niso jim pa jasne pravice in dolžnosti, a izlasti ne verujejo v ravnopravnost mohamedancev in ostalih veroizpovedij. Ugled Mladoturkov je pri njih precej padel.

Naše gledališče.

Ne bo neumestno, ako vržemo pogled nazaj na dosedanje delo našega gledališča v tej sezoni.

Otrorjeno pred nekaj nad mesec dni nam je našo gledališče uprizorilo sedem predstav, od katerih so bile štiri novitete za naš oder. Imeli smo tudi eno gostovanje: gosp. Danila. Za nedeljo se nam obeča ena repriza („Gospod Grobski“) in noviteta „Katakomba“.

Kvantitativno nam je dalo torej naše gledališče, kolikor je največ moglo. Ali uverjeni smo, da bi bili dobili tudi več, da se je več — zahtevalo od strani občinstva. Temu je za sedaj, rekli bi, dovolj asa predstava na teden, dočim se je v gledališki pisarni v početka mislilo na to, da se bo davalo redno po dve predstavi na teden.

O izbori predstav je kritika že rekla svojo, a če je kdo, ki bi menil: to ali to bi bilo vendar bolje — mu odgovorjamo mi, da izbira bi bila veliko lažja, ako bi se smelo — več izbirati.

Jedno je glavno: da je naše gledališče dokazalo, da se je znalo izviti iz poviša diletantizma in ubrati pot, ki vodi do umetniške dovršenosti.

Ako presojamo izbero predstav s tega stališča — imajoči namreč na misli, da so to še le prvi koraki našega gledališča — mogli bi pripomniti: moglo se je uprizoriti to in ne ono; mogli bi bili izbirati lažjih stvari za igralce in širše občinstvo, z eno besedo: moglo se je iti skromnejim tempom. Ali vse to je zastoj post festum. Gledališčno vodstvo bo vedelo tudi samo za bodočnost crpiti pouk iz dosedanjega izkustva.

Vendar si dovoljujemo tu nekoliko splošnih opazek, ki so opetovane tudi med slušateljstvom.

Da bi ocenjevali delo umetnikov? Poskušajmo na sploh! Z ene strani moramo postaviti po redu prave naše drame: Danilovo, Verovška in Vebleta. Z druge strani ves zbor diletantov. Od teh se je prerila v prvo vrsto gospica Janova, ki se odločno približuje svojemu cilju, a takoj poleg nje stoji g. Viktor. Poleg njega bi hoteli postaviti tudi g. Rainerja, ali on omahuje čudno: sedaj te uverava, da napreduje, a sedaj zopet, da stacionira. A nevarno je padati v monotonost, v neoriginalnost, ker ta sta karakteristiki — večnega diletanta. To velja tudi o gg. Požarju in Boleslavskem.

Prva grupa umetnikov, stebrov našega gledališča, naj bi bila merilom vrednosti vsega osebja. To bi imela biti neka vrst solnce, ki naj bi metala potoke luči okolo

pred Arnavti niso niti zapuščali sela, da bi obdelovali polje ali sekali drva. Trpeli so lakoto, žejo in mraz, ter opuščali vsako delo, samo da se ne srečajo z Arnavti, ker pri vsakem srečanju je gotovo poginil kak seljak.

A zakaj ste izšli iz sela, zakaj ste poslali deca v šumo, ko znate, da Arnavti vedno preže na vas?

Moralimo smo, odredila je oblast.

Kako to: moralimo? Kaka oblast je to odredila?

Pa tako, treba je bilo šibja za tovarno, ki jo je postavil vali-paša. Včeraj so došli v selo kaptije (orožniki) ter odredili, da imajo iti fantje v gozd nabirat bratje. Tudi naša sta morala iti tu sta se srečala z Arnavti.

Seljaki so bili torej pustili njive, polja in šume, ter se zaprli v vasi. To je bil edini način da si rešijo življenje, ker čim bi se bil kdo pokazal izven sela, izgubil bi življenje. To brezdvomno ni bilo nikako življenje, a živelo se je vendar-le...

Tu pa je došla oblast ter odredila, da ima iti mladež brat brstje v gozd. Oblast je vrlo dobro znala, da izven sela preže Arnavti na seljake, da od teh gotovo pogine eden ali drugi, a kaj velja življenje seljaka, kadar oblasti treba brstja? Ali da bi oblast čvala seljake pred Arnavti, na to niti mislila ni, ker — ni smela!

In tako sta radi nekaj vej plačala s svo-

vebe. Ali te luči še ni. Kajti, ako se n. pr. dviga vloga g. Verovška, ali mu dobro senkundira g. Viktor, pak ti je tu dvojica trojica drugih, ki drhte, se zapletajo in motijo one prve. Celota je pokvarjena, a največ izgublja pravi umetnik, v katerega se upira glasi pogled. Isto velja tudi za ženske uloge, med katerimi doslej ni bilo pravega sklada, kolikor ga nujno treba. Zastonj bo prizadevanje gospe Danilove in gospi Janove, dokler ja bo motila pri tem okolica.

Da — možki ljubimec! Koliko jih je v svetu, spretnih in smešnih, ki znajo klečati in zavijati oči, ali na odrs so tako redki. Kakor da oder ni — kopija sveta! Naš oder treba vsekako nežnega ljubimca, da bo primeren damam, s katerimi se odlikuje naše gledališče. Gosp. Boleslavski je storil vse možno, da bi vspel kakor ljubimec. Ali ni vspel. Zastonj je: to je bolj stvar karaktera nego-li šole, a laglje je naučiti se, kar pokazuje učitelj, nego-li modificirati in skoro spreminjati karakter, timber glasu, impuls gest itd. Gospod Boleslavski je izvršten, kjer more gledati z visokega, despot-ski, pa bilo tudi v vlogi krčmarja: ali v ljubimskih vlogah ne vpeva.

Komu naj se te poverijo? Tu hočemo zaseči v drugo kočljivo vprašanje. Kajti izpolnjenje te splošne želje občinstva je spo-jeno z materijalnimi žrtvami. Ali pa se v občinstvu tudi vprašuje: ali se tudi more, kar bi se hotelo? Pomislimo samo na silne stroške, ki jih nosi „Dramatično društvo“. Skoro vsi igralci (iz z mši rodoljubkinje — izjeme) so plačeni, dvorana je na riziko društva in potem še vsi drugi stroški! Naše „Dramatično društvo“ pa ni kapitalistično društvo, razun, ako ne bo kapitaliziralo kak eventuelni — deficit.

In oder kakor tak? Koliko primitivnosti! A vedeti moramo, da vse nove kulise rišejo — igralci sami! Nedvomno je torej, da za nadaljni razvoj našega gledališča treba poskrbeti sredstev, da spopolni osebe, da tehniški spopolni oder in da obogati garderobo. Sredstva pa morejo priti le iz naroda, za kateri tudi dela naše gledališče.

Neke praznine v parterju se opravičujo navadno z dobrim ali slabim vremenom. Ali naši inteligenci ne treba propovedi o dolžnosti, ki jo zahteva od nje, ne gledališče, ampak narod, ki hoče kulture potom gledališča. Galerije so vedno polne in le obžalovati je, da so še premajhne in prenekomodne, in vendar je nizi svet vedno krasno zastopan! A kaj nam govori to dejstvo? Ono podkreplja, kar smo rekli gori: da narod zahteva gledališče!!

A čim je tako, je inteligenci in imovitnikom v tem večjo dolžnost, v neizogibno rodoljubno nalogo, da skrbijo, da se ta po narodu toli zaželeni kulturni institut ne le ohrani, marveč dalje razvija! Indolence nasproti tej rodoljubni dolžnosti ne morejo opravičiti nikakoli ozir na to ali ono osebo. Tu gre za veliko stvar, za kulturni napredek našega ljudstva, a v očigled takim ciljem morajo osebe izginjati.

Imovitnikom pa ključemo: vemo, da je Vam na raspolago Verdi, Rossetti, kjer vidite več, nego v našem gledališču. Ali radi tega ne smete tudi Vi pozabiti, da je skromno slovensko gledališče važen faktor za kulturni napredek našega naroda v Trstu. Oddajte se tej dolžnosti po — svoje.

Tu se obračamo toplim apelom tudi do onih oseb, ki so jim imena zapisana na častnem mestu v historiji našega gledališča.

Usoda našega gledališča je v rokah skupnega naroda. Če bo sredstev, bo gotovo tudi napredka. Brez sredstev pa ne more nič vsa dobra volja uprave in osebja. J. W. S. K.

Kriza v Avstriji.

Dunajski dopisnik praške „Union“ črta situacijo tako-le:

Ko pride do razdelitve portfeljev, hoče imeti baron Beck vse portfelje na raspolago

jim življenjem 2 najkrajše mladeniča iz sela.

Veliko in Stojan se nista puntala; prišla sta samo, da me povprašata, kaj treba storiti? Bala sta se, da ne bi kaj zagrešila in potem morala trpeti z vso svojo okolico — a ubitih naj se Bog usmili! Kajti, niso redki slučaji, da oblast ne prekanja krivcev ampak one, ki trpe, a to radi kakršneblen malenkosti. Arnavtov, ki so ubili mladeniča, ne bo smel nikdo iskati, a stariši bi bili strogo kaznovani, ako bi dvignili mrtva mladeniča z mesta, kjer sta poginila.

Treba da se vrši preiskava!

Svetoval sem siromakoma, kolikor sem znal, jima dal nekaj drobiža za pogreb, a potem se zopet umaknil v svojo sobo ter vrgel nehoti svoj pogled na Ljuboten. On popolnoma bel, čist, svetil se je v čistem zraku letnega solca, a okoli njega, ob njegovem vznožju je videti zelenjem obdana sela, ki gledajo iz daljine mirno, ponosito, doli v ravnicu. Med tem: koliko jadi, solza in krvi se širi po njem ravno v tem trenutku. In kamorkoli se oziraš po lepi naši domovini: polno lepote, čistoče in beline, ki nam jo priroda nudi v izobilici! Ali po njej se širijo tudi strašne sence ljudske nenasičnosti, zavisti in sovraštva, Vodi se borba, ljuta in strašna, ter ni nade, da to skoro prestane. Ustalo je vse, da se vzajemno vniči. A zakaj? Zato, ker ne dajo svobode in ž njo možnosti, da se asakdo razvija po svojih sposobnostih.

(to bi pomenjalo, da se pripravlja odstop vsega ministerstva). S tem pa ni rečeno, da nobeden sedanjih ministrov ne pride v novo ministerstvo. Gotovo pa je, da le malo sedanjih ministrov obdrži svoje portfelje.

Kakor poročajo listi, zahtevajo Čehi vsaj tri mesta v novem ministerstvu, to pa zato, da dobe vse tri glavne češke grupe svojega zastopnika v ministerstvu. Te grupe bi bile Mladočehi, češki agrarci in katoliški nacionalci.

Vse kaže, da je baron Beck voljan vstreti tej zahtevi Čehov, da pa ne bi prikršal drugih strank, hoče baje ustanoviti še novo ministerstvo, katero bi prevzel kak Čeh. In sicer se misli na vstanovitve posebnega ministerstva za pošto, brzojav in telefon. Na ta način hoče torej baron Beck pridobiti Čeha za novo koalicio. Seveda je tu odprto dvojno vprašanje, ki bo odločilno za realiziranje tega načrta. Prvo vprašanje je: kako stališče zavzamejo Nemci nasproti vstanovitvi novega ministerstva in podelitvi istega kakemu Čehu, oziroma, ali bodo hoteli Nemci pod tem pogojem vstopiti v novo ministerstvo? Drugo vprašanje pa je: kako glase sklepi včerajšnjega sestanka izvrševalnega odbora čeških strank v Pragi? V hipu, ko pišemo te vrstice nimamo še nikakih tozadevnih vesti iz Prage.

Resolucija češke narodno svobodomiseljne stranke.

PRAGA, 5. — Širji izvrševalni odbor češke narodno svobodomiseljne stranke je imel danes skupno sejo z deželnimi in državnimi poslanci stranke. Vseh zborovalcev je bilo 160. Odbor se je obširno bavil s parlamentarnim položajem. Poročal je posl. Mastalka. Potem je pričela debata, ki je trajala štiri ure, na kateri je razum več poslancev govoril tudi trgovinski minister dr. Fiedler. Končeno je bila vsprejeta nastopna resolucija:

1.) Z ozirom na velikansko razhruščenost češkega naroda radi nelojalnega kršenja koalicijskega sistema od nemške strani, na eni strani v vprašanju zakonite veljave češkega jezika v kraljestvu češkem toliko pri sodiščih, kolikor tudi pri železnicah, kar se je kričelo pokazalo v slučaju lokalne železnice Teplice (Weckelsdorfer), na drugi strani tudi vsled samovoljne obstrukcije v češkem deželnem zboru: se razširjeni izvrševalni odbor pridruži je sklepu akcijskega odbora od 20. oktobra t. l., s katerim se je odobrilo demisijsko ministra Fiedlerja in se je istega pozvalo, naj pri tem vstraja. Ob enem izjavlja razširjeni izvrševalni odbor, da ne more podpirati sedanjega vlade.

2.) Državnozbornim poslancem stranke nalaga izvrševalni odbor, naj v državnozborni klub energično deluje v tem smislu; v svrhu zedinjenja čeških strank o stvarni in taktični strani glede postopanja, označenega v obeh prejšnjih odstavkih, je treba čim prej sklicati parlamentarno komisijo „Narodnega kluba“ in delovati na to, da se združijo vsi državnozborni zastopniki čeških strank.

Krščansko-socialna stranka proti uradniškemu ministerstvu.

DUNAJ 5. „Korresp. Austria“ je priobčila nastopni komunike: Predsedstvo krščansko-socialne stranke je imelo nocoj pod predsedstvom posl. dr. Luegerja daljšo sejo, na kateri se je najodločneje izjavilo proti imenovanju uradniškega ministerstva. Odobrilo se je idejo koalicijske strank, združenih doslej v parlamentu, in krščansko-socialna stranka se te koalicije udeleži tudi v bodoče. Ne da bi se predsedstvo spuščalo v posebno vprašanje glede novega kabineta misli, da je sestava kabineta na tej podlagi možna le tedaj, ako se posreči, da pride med Nemci in Čehi v su-detskih deželah do dovoljnega sporazuma.

Rusija.

Gradnja ruske „dobrovoljne flote“.

„Pravitelstveni Vjesnik“ javlja, da je „dobrovoljna flota“ razpisala natečaj za gradnjo petero parnikov, in želi, naj bodo dogotavljeni do konca prihodnjega leta. Med natečajeli so se javile tudi japonske ladijedelnice, a nobena ruska. Gradnjo je prevzela nemška tvrdka Schichan, ki izgotovi vseh pet parnikov do določenega roka za svoto 3 in pol mil. rubljev.

Azijati proti Evropejcem.

Iz Kalkute javljajo: Med urojenici se opaža živahno gibanje proti Evropejcem. List „lugatar“, ki izhaja v Undermayorju v francoski koloniji, izrečno pozivlja na sveto vojno proti Evropejcem. — Francoske oblasti so ukrenile obsežne odredbe, da ne pride do izgrediv.

Dnevne vesti.

Odvetniški izpit je podelil na tukajšnjem višjem deželnem sodišču g. dr. J. Wilfan in odpre prihodnjega meseca svojo pisarno v našem mestu.

Naše najiskrenejše čestitke.

† Julij Wardo. — Včeraj predpoludne je umrl v Bazovici tamošnji župnik velečastiti monsignor Julij Wardo. Pokojnik je bil blag in plemenit človek, izlasti pa podpornik revnih dijakov. Gotovo ga imajo v hvaležnem spominu mnogi bivši njegovi dijaki iz časov, ko je učil verouk na nižjih in srednjih šolah v Trstu. Istotako se ga bodo hvaležno spominjali njegovi župljani v Bazovici, kjer se je trudil kakor blag dušni pastir in za

olepšavo cerkve. Pokojniku je bilo 63 let. V Bazovici je župnikoval 8 let. Blagi pokoj-naj počiva v večnem miru!

Ricmanjsko vprašanje v ruski državni dumi. — „Slov. Narodu“ poročajo iz Potrograda, da se je grof Bobrinski dotaknil v ruski državni dumi tudi ricmanjskega vprašanja, kar je v ruskih poslanskih krogih vzbudilo kolosalno zanimanje. Razglednice s slikami civilne poroke in civilnega pogreba v Ricmanjih, ki jih je kazal grof Bobrinski, so šle od rok do rok.

Brezvestnim obrekovalcem. Iz Škedenja smo prijeli:

Od izvestne strani se širijo iz gole strankarske strasti nesramne govorice, da se v škedenjskih kletah ponareja vino. Te infamne klevete so vredne tem hujšega obsojanja, ker niso le lažnjive ampak kažejo tudi na naravnost vnebovpijočo brezvestnost nasproti našim vinogradnikom, ki se morajo posebno letos obupno boriti za svojo ohranitev, radi nizkih cen vina, pri čemer treba še posebno upoštevati kako drago je obdelovanje vinogradov v naši okolici.

Te klevete so provzročile v naši vasi velikansko in splošno ogorčenje, ki se mu brez-pogojno pridružujejo tudi maloštevilni pristaši — črni klevetnikov.

Da pa se stori tem klevetam konec in da se zamaše usta obrekovalcem, prosimo slavno vlado naj pošlje semkaj kletarskega nadzornika, ki naj preišče naše kleti, naj konstatira da-li in kje se pri nas ponareja vino in naj eventuelne krivce brezobzirno razglasi.

Nezaslišano bi bilo, da bi trpelo vse prebivalstvo, radi brezvestnih obrekovalcev, ki sumničijo splošno, ker se ali ne upajo priobčiti konkretnih podatkov, ali pa — jih nimajo!

Staro žalostno poglavje. Z ozirom na včerajšnji članek: „Pri nas ni nič boljše“, blagovolite sprejeti k temu žalostnemu poglavju o naši narodni nezavednosti še teh par vrstic. Žalostno je, da treba vedno in vedno ponavljati staro pesem, da se v naših društvi-sliži skoro vse preveč laške govorice. Razni izgovori so popolnoma neosnovani. Ta se izgovarja, da ne zna dobro slovenski. Če ne zna, a se zaveda da je Slovenec ali Slovenka: zakaj nima do milega materinega jezika toliko ljubezni, da bi se ga priučil oziroma priučila. Seveda, če se vedno le v tujem jeziku blebeče, potem tudi v resnici ni možno znati materinega jezika. Zopet drugi se izgovarjajo: to ni nič slabega, če govorimo tuj jezik, samo da je srce narodno. Prazen izgovor. Kdor se sramuje v javnosti svojega jezika, ta tudi nima pravega srca za narod, ta tepta svoj narod. Pesnik pravi: Kdor zaničuje se sam, podlaga je ptujčevi peti. Kako naj bi nasprotniki nas spoštovali, če se sami sramujemo svojega jezika? Kaj delajo odbori? Se-li tudi oni strinjajo s tem? Se-li tudi oni mlačeži? Se-li svoje naloge ne zavedajo? Ta indiferentizem mora enkrat je-njati! Slovenec biti bodi Slovencu ponos, a konec naj bo že enkrat dlakocepjenju! Pri-poročamo za sedaj te vrstice našim društvom v upoštevanje, da ne homo prisiljeni jasneje govoriti.

Kolegi slovenski železniški uradniki! — Do sedaj ste bili, oziroma ste še udje „Osterr. Eisenbahn-Beamten-Vereina“. S tem Vas pozivljamo, da bi se pridružili našemu društvu čeških železniških uradnikov, in se vpisali kakor udje. Naše društvo šteje do sedaj okoli 3000 udov, je ravno tako močno kakor „Osterr. Eisenbahn-Beamten Verein“ in ponuja iste ugodnosti kakor imenovano društvo.

Udje ne plačujejo sodnijskih stroškov in imajo zagotovljeno oskrbo sirot in vdov kakor tudi iz fonda podpor.

Društveni časopis izhaja dvakrat mesečno, in dostavlja se vsakemu brezplačno na dom. V tem časopisu se bodo objavljali tudi članki v slovenskem jeziku in ako se časoma priglasi zadostno število udov, ustanovila se bodo lokalna društva s sedežem v Ljubljani, Trstu in Gorici, ki se v kratkem času odcepijo od Praga in se samostojno spoje v eno društvo slovenskega železniškega društva s sedežem v Ljubljani.

Upamo da naš poziv ne bo brezuspešen in pričakujemo mnogoštevilnega vpisovanja k našemu društvu.

„Spolek českých úředníků železničních v Praze“.

Tržaška mala kronika.

Slavna mularija. Včeraj zjutraj je zasačil redar na Josipovem pomolu nekoliko poba-linov, ki so s pomočjo gumove cevi srkali iz vinskega soda. Eden njih, desetletni Viktor Judig, je bil priveden na policijo in izročen družini v domačo varstvo.

Pozor na portfelj. Čevljari Ivan Devetak je bil včeraj olajšan za svoj portfelj z 200 K vred.

Pijan oglar rani dva redarja. Včeraj kmalu po 7 uri in pol je bil aretiran oglar Siega, ki se je zoperstavljaval redarjem in jih natepel in ogrizel na tak način, da sta se morala zateči na zdravniško postajo.

Koledar in vreme. Danes: Leonard sp. Jutri: Prosdočim škof; Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 15.0 Cels. Vreme včeraj: lepo. Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno spremenljivo. Zmerni vetrovi. Temperatura hladna.

Naše gledališče.

Kakor smo omenili vprizori naše gledališče v nedeljo dve predstavi: popoldne re-prizo češke drame Go-pod Grobški in zvečer šaloigro Katakombe. O tej glasoviti igri spregovorimo jutri nekoliko besed.

Tržaška gledališča:

VERDI. — Danes nastopi slavni Novelli v komediji „Il Redivivo“.

Politeama Rossetti: — Danes počitek. — Jutri predzadnjič „Istrska svatba“.

Fenice: Danes prvič Ziehrerova ope-reta „Vagabundi“ (Die Landstreicher).

Društvene vesti.

Izlet Tržaškega Sokola in „Zvonimira“ v Ricmanje. — Pišejo nam iz Ricmanj: Mi-nulo nedeljo so izleteli k nam vrli tržaški Sokoli in Sokolice — nekaj 50 po številu — in pevsko društvo „Zvonimir“ iz Rocola. Se-šlo se je tudi naše domače pevsko društvo „Slavec“.

V veliki dvorani „Narodnega Doma“ — ki je bila natlačeno polna občinstva — je mile goste pozdravil naš župan g. Iv. Berdon, izrazivši veselje na tem, da so nas obiskali Sokoli in drugi prijatelji, kar priča, da Ricmanjci vendar še nismo pozabljeni v slovenskih srcih. Gospod župan je izrazil up in željo, da bi prijatelji še čisto prihajali v obiske v našo sicer priprosto, a svojih pravic in rodu svojega zavedajočo se vasico, kar bi bilo le v dokaz, da nismo osamljeni v našem opravičenem koju za sveta naša prava.

V imenu Sokolov se je v krasnih besedah zahvalil na prisrčnem pozdravu gospod Cvek.

Ob divnem pevanju „Sokolov“ kakor tudi obeh navzočih pevskih društev, je le prehitro prišel čas, ko smo se morali posloviti od vrlih Sokolov in drugih nam milih gostov, z nado, da ne pozabijo svojih zapuščenih bratov, temveč nas ob dani priliki zopet obiščejo in s tem dokažejo, da stoji na naši strani tisočero slovenskih src s svojimi simpatijami.

Vrlim tržaškim Sokolom in bratskemu pevskemu društvu „Zvonimir“ ključemo: pri-srčna Vam! Hvala za prijateljski obisk! Nazdar in na svidenje!

Odbor pevskega društva „Ilirija“ pri Sv. Jakobu pozivlja gg. pevce in pevke, da se redno udeležujejo pevskih vaj, ki se vrše vsak torek in petek ob 8. uri zvečer s posebnim ozirom na to, ker se pripravljajo društvo na velik nastop s proizvajanjem lepih, a težkih pesmij. Ob enem se vabijo tudi nove pevke moči, ki naj se blagovole oglasijo pri pevski vaji.

„Narodni piptarski klub“ pri Sv. Jakobu priredi tudi letošnje leto svoj „Miklavžev večer“ dne 5. decembra s sodelovanjem pev-skega društva „Ilirije“ v gostilniških prostorih g. Babič-a. Darila (ki so lahko smešna, a morajo vendar biti dostojna) naj izroči vsaki posamičnik g. Sornu v gostilni Babičevi v teku zadnjega tedna. Pričakuje se na ta pri-ljubljani večer mnogostevilne udeležbe od strani znancev in prijateljev „piptarjev“.

Prvi družinski večer priredi jutri „Trg. izobraževalno društvo“ v lastni dvorani ulica San Francesco šte. 2, I. nadstropje. Igral bo elitni orkester in veselični odsek je pre-skrbel vse potrebno, da se bodo člani lepo zabavali.

Začetek ob 9. uri zvečer. Po polnoci se bo mladina vrtela na gladkem parketu, med tem ko bo za neple-salce preskrbljena primerna zabava. Uvedeni slovenski gostje in prijatelji, dobro došli.

Veselični odsek.

VABILO na I. družinski večer, ki ga priredi T. k. d. „Balkan“ v soboto dne 14. t. m. v prostorih „Trgov. izobraž. društva“ na čast svojemu dirkaču. Josipu Benko, zmagovalcu na mednarodni tekmi dne 18. m. m.

Ob tej priliki mu izroči društvo primeren dar v spomin. Natančni vapored se objavi pravočasno. — Kolesarski zdravo!

Odbor.

Članom „Delalskega podpornega društva“ se naznanja, da se bo darovala 17. marca 1898 dušnica za pokojne člane v nedeljo dne 8. t. m. ob 8. uri zjutraj v cerkvi Novega sv. Antona.

Pevsko društvo „Kolo“ vabi vse svoje člane, posenno pevce, na važen sestanek v soboto ob 8. uri zvečer v gostilni Vatorvec na Belvederju.

Pavci in pevke društva „Kolo“, kakor tudi vsi oni, ki bi hoteli pristopiti k pevskemu zboru, so vabljeni za zelo važno posvetovanje, ki se bo vršilo v soboto zvečer ob 8. uri v Vatorčevi gostilni na Belvederju.

Akademsko društvo slovenskih agronomov „Kras“ na Dunaju ima svoj drugi občni zbor, dne 6. listopada 1908 ob 7. in pol uri zvečer v lokalni restavraciji „Ludersch“ Geuntzgasse XVIII. z običajnim vspešnim.

Prijatelji društva dobro došli!

Slovensko akademsko društvo „Slovenija“ na Dunaju naznanja, da se vrši drugi redni občni zbor 7. t. m. v restavraciji

Schwarz (Matslong) I. vogal Landesgerichtsstrasse, Dobelhofgasse z običajnim vsporedom. Začetek točno ob 7. in pol uri zvečer.

Darovi.

Za moško podružnico družbe sv. Cirila in Metoda je nabrala vrla gospica Predalič Mira med izletniki v Dolini na dan volitev 1 K 78 st. ter 31. oktobra med izletniki v Ricmanjih K 3. Skupaj 4 K 78 st.

Denar hrani tajnik.

Isti podružnici je darovala gospica Noč Zofija K 10.—, mesto venca na grob pok. očeta. Denar je vložen v Tržaški posojilnici in hranilnici.

Včerajšnji izkaz 6 K treba popraviti, da je to svoto daroval Štefan in ne Josip Prelec.

Narodna delavska organizacija.

V nedelje ob 3. uri popoldne bo ustanovni občni zbor podružnice v Borštu v prostorih g. Žerjale.

V ponedeljek ob 8. uri zvečer je skupni sestanek vseh organiziranih tovarišev v konsumnem društvu pri Sv. Jakobu. Na dnevnem redu je za St. Jakobčane neka zelo važna zadeva.

Vesti iz Goriške.

Iz Gorice. Plesne vaje, ki jih prireja — „Goriška Slov. Mladina“ v „Trgovskem Domu“ so bile do sedaj precej dobro obiskane. Med plesalci je bilo mnogo dijakov-srednješolcev višjih razredov, osobito zadnji krat so tvorili pretežno večino.

Do sedaj jim tega ni še nikdo zameril, in dali tudi niso nikakega povoda do pritožb. Sedaj pa kroži vest, ki nas je zelo iznenadila; kaže namreč o nekem neopravičenem napuhu v mladih ženskih krogih. Neke mladenke iz Goriške preparandije so se namreč izrazile, da smatrajo srednješolske dijakke za „nezrele smrkavce“, za ktere se sploh ne spodobijo, da zahajajo k plesnim vajam, ker s svojo navzočnostjo kvarijo družbo in onemogočajo izobraženim krogom udeležbo. Bolje bi bilo, da bi ta govorica ne bila utemeljena, kajti to kaže o zelo pomanjkljivi olini dotičnih gospic.

Ako hočejo biti torej nemotane, jim dijakci pač radi ustrezajo!

x Novo goriško pokopališče so odprli leta 1880; od tega časa do zadnjega oktobra t. l. se je na njem pokopalo 21.049 mrtličev. Od 1. novembra 1907 do 31. oktobra 1908, to je v enem letu, pa 821, in sicer v novembru 68, decembru 67, januarju 62, februarju 83, marcu 84, aprilu 67, maju 54, juniju 49, juliju 61, avgustu 75, septembru 68 in oktobru 90 mrtvih.

Ker je pokopališče jako vodeno, pokopujejo premožnejše družine svoje umrle radi po pokopališčih v okolici, posebno v Štandreu, Šempetru in Solkanu.

x Kako so občutljivi! Glasilo deželnega odbora in goriškega municipija napada dan na dan osebe, ki ne trobijo v njegov rog in se ne klanjajo nekaterim mestnim mogotcem. Ako pa kak drugi list le malo podreza kate-rega njegovih pristašev, je od italijanske vlade subvencionirani „Corriere Friulano“ ves iz sebe, kliče na vse pretege toliko omrženo avstrijsko vlado na pomoč ter zahteva, da se prepove nadaljno izdajanje dotičnega lista in izžene njegovega urednika. Prej je zahteval to le glede slovenskih časnikov, sedaj se je pa vrgel tudi na oba nasprotujoča mu laška dnevnika.

Tako je „Gazzettino popolare“ naslikal v šaljivi obliki deželnozborskega piskača, ki je eden glavnih pisateljev konfuznih entrefiletov „Corriere“ in ogenj je v strehi. „Corriere“ pravi, da „Gazzettino“ dobiva podporo od policije, da je torej vladno glasilo. Ker pa smeši njegove pristaše je dolžnost okrajnega glavarja, da list ustavi! Kaj ni to več nego smešna zahteva, ako bi bilo tudi res, da omenjeni list dobiva vladno podporo. Ta mu toli tudi odgovarja in ga zafukuje, da list, ki ima ko subvencijskega masla na glavi kakor „Corriere“, ni opravičen predbacivati nikomur, da se pase iz uradnih jaslji.

Vesti iz Istre.

Iz Kopra. Dne 31. oktobra je uprizoril dramatični skup „Istra“ svojo prvo predstavo na novem odru, ki je vrlo uspela.

Pri otvoritvi odra se je vprizorila deklamacija „Dviganje zastave“. Gledalci so bili prijetno iznenadeni, ko se je prikazal Slovec in za njim Slovenka istrski narodni noši. Bilo je res nekaj krasnega.

Druga točka je bila „Križ ob razpotju“, deklamacija, v kateri se zrcalijo vsa svojstva in težnje raznih stanov. Ta točka je vrlo uspela, kar je pokazalo občinstvo z grobno tišino, ki je vladala v dvorani ob izvajanju te točke.

Tretja točka je bila višek iznenadenja. Uprizorili so igro „Mlinar in njegova hči“. Vse oboje je nastopalo v narodnih nošah in je dobro izvajalo svoje naloge. Nekaterim igralcem bi pač priporočal, da bi hitreje govorili.

Med odmori je udarjal tamburaški zbor „Zvezda“ in je povsem povoljno rešil svojo nalogo.

Društvo „Istra“, ki si je nadelo toli važno nalogo, zasluži obilne podpore, ki jo nujno potrebuje. Priporočamo je torej v najizdatnejšo podporo. Gledalec.

Pevsko in tamburaško društvo „Gorska vila“ v Podgradu priredi svojim članom in vsemu slavemu občinstvu zabaven večer dne 8. novembra 1908 ob 7. in pol uri zvečer v dvorani „Narodnega doma“ v Podgradu.

Vspored obsega predvsem lepo igro ki je posneta iz ljudskega življenja:

„Mlinar in njegova hči“

Po igri bo svobodna zabava.

Odbor.

Vesti iz Kranjske.

150 Slovenskim trgovcem je „Kranjska hranilnica odpovedala kredit“.

Slovenski poveljstveni jezik je uvedlo veteransko društvo v Kranjski gori.

Stroge obsodbe v Ljubljani.

Tri dni se je v Ljubljani vršila kazenska razprava proti 14 slovenskim „demonstrantom“ septemberskih gogodkov. Razprava se je končala tako, kakor so to želeli in pričakovali Nemci, ki med Slovenci ni tako drakonične obsodbe pričakovali nihče. Obsojeni so bili:

Ernst Windischer v smislu § 85 a b kaz. zak. v šest mesecev težke ječe, poostrene mesečno z enim postom in trdim ležiščem;

Feliks Potnik v smislu § 85 a b k. z. v štiri mesece težke ječe, poostrene z enim postom in z enim trdim ležiščem mesečno;

Francišek Štut po § 85 a b k. z. v 5 mesecev težke ječe poostrene z enim postom in enim trdim ležiščem mesečno;

Štefan Kamenšek v šest mesecev težke ječe, poostrene mesečno z enim postom in z enim trdim ležiščem;

Andrej Koren po § 85 v tri mesečno težko ječo poostreno z enim postom in z enim trdim ležiščem mesečno;

Jošt Bajželj po § 85 a v dva meseca težke ječe poostrene z enim postom in z enim trdim ležiščem mesečno;

Francišek Parkelj po § 85 a b v tri meseca težke ječe poostrene z enim postom in z enim trdim ležiščem mesečno;

Jakob Turzan po § 85 a b v 4 mesece težke ječe poostrene z enim postom in z enim trdim ležiščem mesečno;

Milan Makar po § 85 a b k. z. v tri mesečno težko ječo poostreno z enim postom in z enim trdim ležiščem mesečno;

Ignac Mravlje po § 468 in 431 k. z. v šest tednov ječe poostreno z enim postom in s trdim ležiščem vsakih 14 dni;

Stanislav Rekar po § 85, 468 in 431 k. z. v pet mesecev težke ječe poostrene z enim postom in z enim trdim ležiščem vsakih 14 dni;

Alojzij Cvelbar zaradi prestopka po § 468 k. z. v tri dni zapore.

Anton Hojnik po § 468 in 320 k. z. v 14 dni zapore;

Ivan Kimovec po § 468 in 431 v šest dni zapore.

Obsodijo se tudi v povrnitev po njih povzročene škode, ostali udeleženci se zavrnejo na civilno pravdo pot.

RAZLOGI.

Dne 18. septembra, ko so se vračali ljudje od tistega shoda, so ljudje razbijali in pobili veliko šip. Vedeli so, za kaj se gre. Skupno so vsi ravnali. To dokazujejo kliči, da ta ni pravi. Po tem so se vsi ravnali. Tako je bilo pri „Avstro-ogriški banki“. Demonstranti so bili združeni in so skupaj ravnali. Vse izgreznike je smatrati za storilce.

Glede na Windischerja je dognano po pričah, da je res dne 18. septembra zamahnil. Ni dvoma, da se je udeležil metanja kamnov. To dokazuje tudi Jančigajevu pričevanje, ki je rekel Windischerju: Odstranite se in ga svaril, ker ga je poznal, da je vroče krvi. Kriv je tudi prestopka, ker je rekel Gerloviču, bodite tiho, dobite sto kron. Obtežljivo je, da se družita dva prestopka in je hudodelstvo dvakratno kvalificirano. Olajšujoče je razburjenje.

Pri Potniku po Gerlovičevi izpovedi ni dvoma, da je on zamahnil in vrgel kamen v kazino. Sicer je izpovedala priča Juvan, da je pobral le pesek in ga vrgel z namenom, da opozori nase nekega prijatelja. Mogoče je to subjektivno mnenje priče. Ravno priča Potokar ni videl, da bi bil Potnik katerega poklical. Ključ občinstva: Za Gerlovičem je bila tudi tema. Tam pri kostanju je bila tema in ni bilo mogoče videti, kaj da je pobral. Obtežljivo je, da se v dveh slučajih družu hudodelstvo, olajšujoče je pa razburjenje. Glede na Štuta je merodajna izpoved policijskega stražnika Gerloviča, ki ga je videl, da je tolkel po vratih. Obtežljivo je, da je dejanje kvalificirano v dveh slučajih kot hudodelstvo.

Koren je sam priznal, da je zamahnil z roko in vrgel kamen. O Kamenšku se je sodišče prepričalo, da je vrgel kamen, kakor tudi, da je vodil napad na Schreyevo restavracijo.

Zdravnik in ranocelnik
Dr. Dinko Tecilazić
specijalist
ZA OTROŠKE BOLEZNI
v ulici Stadlen 6. l. n. Telefon 18, IV
(Gledal. Fenice)
ter ordinira od 2. do 3. ure popoldne.

Tužnim srcem naznanjamo, da je danes ob 11^{3/4} preminol v Gospodu preč. gospod

mons. Julij Wardo

župnik v Bazovici.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto dopoldne ob 10. uri.

BAZOVICA, dne 5. novembra 1908.

Žalujoči sorodniki.

Velika zaloga plaščev

dolgih paletot, jop, oblek, kril in bluz za gospe in gospodične. Obleke in površniki za dečke in deklice vsake starosti. --- Cenez merne.

Giorgio Jess fu G.

Trst, ulica Barriera vecchia šte. 15.

Pohišstvo

solidno in elegantno
po zmernih cenah
Rafaele Italia
TRST — Via Maloanton 7

Direktni dovoz štajerskih kokoši lajce. Specijaliteta: Graške Poulards. Cene dogovorne. — Postrežba na dom. Ulica Campanile št. 15.

Namizna jabolka

v kakovostih po kron 10, 12 in 14 — za 100 kg s kolodvora Litija razpošilja v vsaki množini po povzetju J. Razboršek v Šmartnem pri Liti (Kranjsko). Korbica 5 kg franko K 2 po povzetju.

Dr. Fran Korsano
specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij
v Trstu, v ulici San Nicolò šte. 9
(nad Jadransko Banko)
Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol pop

VELIKA ZALOGA furlanskih jajc

vedno svežih.
Najfinije alpsko čajno maslo znamka 2 zvezdi. — Dnevni dohod. — Sir in slanina. — Specijaliteta „LIPTAUER“. Postrežba na dom. Cene zmerne. — Prodaja na drobno in debelo.
Rodolfo Contro, ulica delle Acque 5.

PEKARNA in SLADČICARNA VINKO SKERK, Trst, ul. Acquedotto 15, podružnica ul. Miramare 9

V moji pekarni se vdobi vsaki dan 3 krat frišen kruh in se dovaža vsak čas tudi na dom. Dobi se tudi najfinije moke iz najboljših mlinov, biškote, in posebno pa specijaliteta za čaj. Dobi se tudi veliko izbero botiljk ruma in vsake vrste čaja, ter vse to po najnižji ceni.

Spoštovanjem
V. SKERK.

V dobroznani prodajalnici zgotovljenih oblek

„Al Popolo“

TRST, ulica S. Sebastiano 7 (Cavana)

najde se VELIKO ZALOGO

oblek, Paletot, površnikov in jop

za moške in dečke.

Kožuh dolgi in kratki absolutne novosti

po najzmernejših cenah.

SPECIJALITETA oblečic za otroke ter hlače in perila za delavce.

Patentiran divan-postelja MACHNICH

Okrasi radi svoje krasne elegancije vsaki prostor in se spremeni v hipu s samim premakljajem v jako komodno posteljo z lastnimi žimnicami in blazinicami.

Prospekti zastoj. — Eventuelno na mesečne obroke.

Lastna delavnica za vsakovrstno tapecirarsko in olepševalno delo.

C. MACHNICH TRST ul. S. Giovanni 10.

„Slovenec“ pripominja k tem obsodbam: Občinstvo je sprejelo tako obsodbo na znanje z velikim presenečenjem. Gospa Potnikova, ki je bila navzoča pri razpravi, se je zgrudila na klopi in bridko ihtela, vse navzoče dame so ihtele, moškim so prišle solze v oči. V srcih vseh se je pa rodilo nekaj — česar ne moremo in ne smemo zapisati...

Nadalje pravi „Slovenec“ v posebni notici:

Izšla je sodba zoper slovenske demonstrante, krvava in kruta, kakoršno je zahteval državni pravdnik. Prepričani smo pa le, da je uspeh sodbe iznenadil in osupnil celo zastopnika državnega pravdnictva. Slovensko občinstvo je bilo pripravljeno na mnogo, a da se bo delila takozvana pravica s to mero, se ni moglo pričakovati, ker je vendar vsej slovenski javnosti znano, kako so nemški lopovi bili sojeni tudi pri avstrijskih sodiščih. Nemški krvočelnosti, ki je zahtevala vislice in dosmrtno ječo za vsakega demonstranta, je zadoščeno. Zadoščeno so dali s sodbo štirje sodniki, dva slovenskega (Polc in Andolšek) in dva nemškega pokoljenja (Pajk, Hauffen). Za krivdorek, oziroma za to obsodbo je bilo po obstoječih postavah neobhodno potrebno, da je vsaj eden izmed obeh slovenskih sodnikov glasoval za krivdo in za take kazni.

Z narodnega stališča smo s to sodbo zadovoljni. Ta sodba bo Balaamovo prokletstvo, ki bo Slovence še tesneje združilo v boju zoper kranjsko predrzno vsenemštvo! Gotovo je, da Pajk, Hauffen, Polc in Andolšek niso mogli Nemcem prizadejati z nobeno stvarjo hujšega udarca, kakor s to sodbo. Slovenski trgovci in obrtniki so jim z to sodbo hvaležni.

(Ravno pred 10 leti se je na ukaz z Dunaja Italijanom na ljubo z drakončno strogostjo kaznovala tržaška in goriška Slovenca radi znanih izgrezov o priliki umora cesarice Elizabete, in sedaj se je z enako strogostjo postopalo proti ljubljanskim Slovincem — Nemcem na ljubo. Op. ured.)

Vesti iz Štajerske.

Cesarjev jubilej v Gradcu. Mestni zastop grški je določil, da da za razsvetljavo v Gradcu najmanj K 8000. Nemški listi pravijo, da razsvetljavo ni treba, ker cesar sam želi, da se ne proslavlja s takimi stvarmi njegovega jubileja.

Dr. Ivan Dečko. V sredo zjutraj je umrl v Feldhofu pri Gradcu, na pljučnici, g. dr. Ivan Dečko, bivši odvetnik v Celju in štajerski dež. poslanec.

Dr. Ivan Dečko se je poročil v Središču 9. avgusta 1899. Po dovršenih pravoslovnih studijah se je posvetil odvetništvu in stopil l. 1883. v pisarno dr. Janeza Orozelna v Mariboru. Kmalu potem je pristopil k uredništvu „Südsteirische Post“ ter vodil uredništvo do svojega odhoda iz Maribora. S 1. septembrom 1885. se je preselil v Celje in stopil v pisarno dr. Serneca, pri katerem je ostal do konca odvetniške prakse do oktobra 1891. Odvetniški izpit je položil pri nadzorništvi v Trstu dne 12. oktobra 1891., a 17. oktobra istega leta je odprl lastno odvetniško pisarno v Celju.

Žurnalisti se je posvetil še za časa svojega bivanja na vseučilišču. Leta 1883. je v „Ljubljanskemu Zvonu“ objavil zanimiv zgodovinski spis „Slovenska predavanja na graškem vseučilišču“. Deloval je pri „Slov. Narodu“, „Slov. Gospodariju“, „Miru“, „Domovini“, izlasil pa „Südsteirische Post“ ter s svojimi članki močno uredil na celo smer slov. politike na Spodnjem Štajerskem. Nadalje je bil sotrudnik „Slov. Pravnika“.

Še kakor odvetniški kandidat je bil leta 1890. za kmetški volilni okraj Ljutomer — Ormož — Gornja Radgona izvoljen v štajerski deželni zbor. Dr. Dečko je bil prvi slovenski poslanec, ki je vložil prve interpelacije v deželni zbor v slovenskem jeziku. Drugokrat ga je volil leta 1896. in tretjkrat leta 1902. v deželni zbor kmetški, volilni okraj celjski. Po uspešnih neštetihih rekurzih in pritožbah do upravnega sodišča sta pod njegovim vodstvom okrajni zastop celjski in z njim celjski okrajni šolski svet prešla v slovenske roke.

Uspešno je bilo njegovo delovanje tudi v narodno-gospodarskem oziru. Tako je ustanovitev Južnoštajerske hranilnice sprožil in izvršil skupno z pok. Maksom Veršcem in g. Mih. Vošnjakom. Tudi „Dijaški dom“ šteje dr. Dečkota med svojimi ustanovniki.

Leta 1897 se je dr. Dečko poročil z Adelo Zanierjevo.

Leta 1905 je zbolel in se podal v Gradec. Dr. Ivan Dečko ostane gotovo slovenskemu narodu na Spod. Štajerskem v nebrisnem spominu.

Zadnje brzój. vesti.

Deželnozbornske volitve v Istri.

Za kmečke občine.

PAZIN 5. Poslanec sta izvoljena dr. Dinko Trinajstić odvetnik v Pazinu in Avguštin Rajčič, nadučitelj v Voloskem Opatiji.

Drugi volilni okraj.

DOLINA 5. Tu so dobili: Mandić 111, Valentič 104, Šiško 32, R. Pečarič 12, F. Novak 6, F. Jereb 4, Strain 4, Pečarič 1, A. Maslo 1 glas.

Neveljavnih je bilo 6 glasovnic, čista 1.

DEKANI 5. Tu so dobili: Mandić 158, Valentič 170, Šiško 78, Pečarič 58.

ŠKOFLJE 5. Mandić 63, Valentič 62, POBEGI 5. Mandić 7, Valentič 17, Šiško 11. Profesor Kostian 10 glasov.

KRAŠICE 5. Mandić 9, Valentič 9, Šiško 42 in Bartolič 42 glasov.

III. volilni okraj.

PODGRAD 5. — Tukaj so dobili: Mandić 28, dr. Červar 16, Rajčič 12.

Razne vesti.

Zanimiva prepoved. Hrvatska vlada je pravoslavim katehetom prepovedala podpisovati izpričevala s cirilskimi črkami.

Čistilnica sladkorja pogorela. V Gajzinu v Podolji je v sredo pogorela čistilnica sladkorja tvrdke Sobolev. Škode je nad en mil. rubljev.

Privatno hrano išče en delavec. — Ponudbe na Inseratni oddelk Edinosti pod „Tapetnik“.

Tkalnica platna in damasta išče patovalca z visoko provizijo, katero bi obiskoval zasebnike. Ponudbe pod R. K. na Inseratni oddelk Edinosti.

Pult (visoka pisalna miza) malo časa rabljen, proda „Inseratni oddelk Edinosti“ (via G. Galatti št. 18, pritličje — Narodni dom).

Vabim Vas vseh v nedeljo na poskušnjo vipavskega vina in na veliki ples. Vstop brezplačen. Ulica Belvedere, H. Kosič, gostilna pri stari breskvi.

Lovska psica progasta, s kratkim repom je v Zagradci pri Komnu št. 31. Kdor jo je izgubil, naj se tam ogasi.

Zrebanje nepreklicno jutri dne 7. novembra 1908. Ena srečka stane 1 krono.

Dunajska c. kr. Policijska loterija

Kron 30.000 Prvi glavni dobitnik Kron 30.000

kakor tudi II. K 5000 in III. K 1000 se izplača v gotovini vsled Najvišjega dovoljenja Njeg. c. kr. apost. Velič. in na zahtevo dobitnika z 10% odbitkom in post. dob. davkom.

SREČKE so na prodaj v menjalnicah, loterijskih nabiralnicah in tobakarnah.

Urad c. kr. Policijske loterije se nahaja na Dunaju I. Schotterring 11 (v palači Polic. ravnateljstva)

Hotel prenočišče „Alla vecchia abbondanza“

št. 20 — Trst, ulica Giosue Carducci — št. 20

Krasna lega. Čist in najboljši komfort. Centralna lega vseh tramvajskih črt. — Oni, ki pridejo v Trst, naj prenoče v HOTELU ABBONDANZA, kjer najdejo lepe in snažne sobe

Prvo primorsko podjetje za

prevažanje pohištva in spedijsko podjetje

RUDOLF EXNER - TRST

Telefon št. 847. — Via della Stazione št. 17. — Telefon št. 7

Poslovanje v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

(Pohištvo predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse kraje.)

Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suha skladišča.

Edini tržaški zavod za

ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROG „VACUM-CLEANER“.

Točna postrežba in nizke cene.

Nastavljajte oglase na „Ins. odd. Edin.“.

SCHICHT-ovo

ni nikaka milna pena

Že od ene generacije sem mi dajo avstrijske gospodinje prednost pred drugimi. Isto se prireja v vedno izvrstni kvaliteti — iz jako čistih in finih snovi. Zadostuje samo lahko pomazati, ker SCHICHT-ovo MILO, očisti, zbok svoje čistilne moči, brez kuhanja, parenja in drugih naporov vsako nesnago. SCHICHT-ovo MILO prihranja čas, denar in delo.

Čistost istega je garantirana s 25.000 K.

Novo pogrebno podjetje

Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13.

Telefon št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona Novega) Telefon št. 1402

Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18

Prireja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrljice, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence iz umetnih cvetlic, kovine, porcelana in perle.

Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE. Cene nizke, da se ni bati konkurence.

Za slučaj potrebe se uljudno priporočajo

HENRIK STIBELJ in drugi.

Istrsko vino proda se po ceni. Iščejo se kupe in krčmarji. Pojasnila daje Poreška klet (Cantina parentina) na Opčinah št. 176.

Stanovanje primerno išče mala družina (3 osebe) v bližini velike vojašnice. Prednost imajo stanovanja v novi hiši, ali ona, katera imajo vpeljeno vodo in plin. Pogodba tudi za več let. Ponudbe pod „Tri osebe“ na Inseratni oddelk Edinosti.

Najbolja dalmatin. vina

jamčeno pristna iz solinčnega otoka Visa navadna v sodih in fina namizna v buteljkah

Opolo, črno in belo sladko.

SPECIJALIJETA: pristna Kurtelaška v buteljkah. — Samo pri

JURAJ-u MARASOVIČ, TRST

ulica Chiozza št. 17 (prej S. Pavlinović)

Dostavljanje franco na dom. — Cene zmerno. — Svoji k svojim

Zaloga preizkušane in pristnega viškega vina

G. BORČIĆ — TRST.

Via Lazzaretto vecchio št. 5.

Prodaja na debelo in v tranzitu, kakor tudi na dom v sodčih, steklenicah in buteljkah.

TVRDKA

Adolf Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke

Trst, via S. Giovanni 16, I. n.

prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in površnike za moške, perilo i. t. d.

Najdogovornejše cene.

Namizno vino prve vrste

pridelek iz posestev grofa Dr. Venier v Novemgradu, v buteljkah ali sodih, v vsaki količosti po 64 stotnik liter, brezplačno na dom, proti takojšnjemu plačilu.

Tropinovec po Kron 1'60 liter

prodaja Angelo Nichetto

lastnik gostilne „Nichetto“ v Rocolu in mesnice na Goldonijskem trgu št. 6. — TELEFON št. 963.

Gostilna v Rocolu ima na razpolago društvo in klubov, za prireditve plesov ali društvenih zabav, (po dogovornih cenah) elegantno plesno dvorano in keglišče.

Črevljarnica

Baldinelli

Eleganca, trpežnost, ekonomija.

Sprejema se naročila po meri ter se izvršuje v 24. urah.

Sprejme se naročila za nepremojljive postole. Popravljanja po zmernih cenah.

Prodaja najboljših voščil za čevlje.

Trst, ulica Crosada št. 5, Trst

(Vogel ulice Punta del Forno).

Čevljarnica

Giovanni Lekan

TRST, ulica Giulia 7, TRST

odlikovana z državno kolajno 1908 na modni razstavi v Trstu.

Izdeluje vsakovrstno obuvanje po meri z največjo eleganco in solidnostjo. Specijaliteta ortopedičnih izdelkov in amerik. čevljev.

CENE ZMERNE.

DRUGERIJA Josip Zigon ul. Caserma 8

FILIJALKA NA PROSEKU ŠTEV. 140

Izbor drog, barv, čopičev, pokostil, parfumov, fin. milo. — Zaloga mineralne vode, voska za parkete, na mrzlo pripravljenege sirupa, tamariada, malinoca itd. itd.

Giulio Reddersen

TRST, ulica Giosue Carducci št. 23

TELEFON št. 813

Kirurško orodje, ortopedični aparati, Moderci, umetne roke in noge, berglje, kilni pasi, elastični pasi in nogovice, elektroterapijske priprave, aparati za inhalacijo.

SKLADIŠČE potrebščin za kirurško zdravljenje. Potrebščine iz gumije in neopredirnega blaga.

BOGOMIL PINO

bivši urar v Setani

ima svojo novo

prodajalnico ur

v TRSTU

ul. Vincenzo Bellini št. 13

nasproti cerkve sv. Antona Novega

vsakovrstne verižice po pravih tovar. cenah.

Usaka ekonomična družina

nakupi

VERMOUTH

v velikem skladišču v ulici San Nicolò 18

Buteljke „Reklam“ od 1 litra 55 krajcarjev.

Nepremenjeni tip. — Znamka neprekosljiva

Specijaliteta gumijevih predmetov.

Rjuhe iz gumije, elastične nogovice, predpasniki, sosenzorji, irigatorji — cevi za vino, plin in vodo; ovata.

— gumijevi čevlji. —

Xigijenični predmeti po zmernih cenah

Federico Steindler

TRST, Acquedotto št. 14